

حقوق و تعهدات

ناشر

نسبت به افراد و امای نشر

نگارنده:

روح الله کریمی

سرشناسه: کریمی، روح الله، ۱۳۵۸
عنوان قراردادی: ایران، قوانین و احکام
Iran Laws, etc

عنوان و نام پدیدآور: حقوق و تعهدات ناشر نسبت به قراردادهای نشر، روح الله کریمی

مشخصات نشر: قم: فقا، ۱۳۹۶

شابک: ۷-۱۷-۶۵۳۷-۶۰۰-۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی: فیا

موضوع: قانون مطبوعات — ایران

موضوع: Press law — Iran

موضوع: قانون مطبوعات

موضوع: Press law

موضوع: حق مؤلف — ایران

موضوع: Copyright — Iran

موضوع: حقوق تطبیقی

موضوع: Comparative law

ردیف نشریه: ۱۳۹۶، ج ۴، ک ۳۵۰۰ KMH

رده بندی دیویی: ۳۴۳/۵۸۰۹۹۸

شابک: ۴۸۲۶۵۰۹

نشریه

تم - خیابان معلم

تلفن: ۰۲۵-۳۷۷۲۱۸۵۳

Nashref@yahoo.com

حقوق و تعهدات ناشر نسبت به قراردادهای نشر

نگارنده: روح الله کریمی

* چاپ: گل وردی * ناشر چاپ: مرتضی اسلامی * شمارگان: ۱۰۰۰ جلد * نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۶

شابک: ۷-۱۷-۶۵۳۷-۶۰۰-۹۷۸ * قیمت: ۲۰۰۰۰ تومان

فهرست مطالب

صفحه

شماره

مقدمه	۱
۱. بیان مسأله تحقیق	۱
۲. اهمیت و ضرورت تحقیق	۲
۳. پیشینه تحقیق	۳
۴. سؤال‌های تحقیق	۳
۵. فرضیه تحقیق	۴
۶. اهداف تحقیق	۴
۷. روش تحقیق	۴
۸. سازماندهی تحقیق	۴

فصل اول

مفاهیم و کلیات

مبحث اول: مفاهیم	۷
مفهوم اول: تعریف قرارداد نشر و انواع آن	۷
بند اول: تعریف قرارداد نشر	۷
بند دوم: ماهیت قرارداد نشر	۷
۱- معین یا نامعین بودن	۷
۲- لازم یا جایز بودن	۸
۳- موقت یا دائم بودن	۹

- ۴- رضایی با تشریفاتی بودن ۱۰
- ۵- ادنی یا ناقله بودن ۱۲
- ۶- عهدی یا تملیکی بودن ۱۳
- گفتار دوم: مفهوم انتشار ۱۵
- بند اول: چاپ ۱۵
- بند دوم: توزیع و نشر ۱۶
- مبحث دوم: حمایت از ناشر ۱۸
- گفتار اول: تاریخچه قرارداد نشر ۱۸
- بند اول: قلمرو داخلی ۱۹
- بند دوم: قلمرو بین المللی ۲۰
- الف- کنوانسیون بین برای حمایت از آثار ادبی و هنری ۲۰
- ب- موافقت نامه تربیس اجع به حاکم های تجار با حقوق مالکیت فکری ۲۱
- گفتار دوم: جایگاه خاص حمایتی از قراردادهای نشر ۲۳
- بند اول- معنا و ماهیت حق مؤلف ۲۳
- بند دوم- حق تألیف در حقوق موضوعه ایران ۲۴
- بند سوم: حمایت خاص از حق نشر (حق ناشر) ۲۶
- الف- چگونگی حمایت از حق نشر و انتشار اثر ۲۶
- ب- صحت با عدم صحت شرط (کتابی یا شفاهی بودن) در قرارداد نشر ۲۸
- گفتار سوم- مبانی نظری حمایت از حق تألیف ۲۹
- بند اول- نظریه ارتباط حق مؤلف با حقوق کار ۳۰
- بند دوم- نظریه حق مؤلف و حقوق فکری ۳۱
- بند سوم- نظریه تفکیک حق ۳۲
- بند چهارم- نظریه وحدت ۳۳
- بند پنجم- نظریه حقوق طبیعی ۳۴
- بند ششم- نظریه حقوق شخصی ۳۵
- بند هفتم- نظریه حقوق اخلاقی ۳۵

فصل دوم حقوق ناشر

۴۱	میخت اول: حقوق ناشر در اسناد بین‌المللی
۴۲	گفتار اول: کنوانسیون برن
۴۷	گفتار دوم: موافقت‌نامه ترپس
۴۹	گفتار سوم: معاهده کیپی رایت سازمان مالکیت فکری
۵۱	میخت دوم: حقوق ناشر در قوانین داخلی
۵۱	گفتار اول: حق ناشر در قوانین کشورهای خارجی
۵۱	بند اول حقوق ناشر در کشورهای تابع نظام حقوقی کامن لا
۵۲	الف- حق ناشر در سوئیس آمریکا
۵۳	۱- اعلان حق نشر و کثیر همزمان علامت حق نشر و تکثیر
۵۳	۲- استفاده آزاد و بدون مجوز
۵۳	۳- بازبینی حق نشر اثر در زمان انتشار
۵۳	۴- حقوق نشر بازگردانده شده
۵۴	ب- حقوق ناشر در قوانین انگلستان
۵۴	۱- حق نظارت بر نشر آثار مؤلف
۵۴	۲- الزام بر کتبی بودن قرارداد نشر
۵۵	۳- قابل اعتراض بودن حقوق معنوی
۵۵	بند دوم: حقوق ناشر در کشورهای تابع نظام‌های حقوقی رومی - ژرمنی
۵۵	الف- نحو حمایت از حقوق ناشر در نظام رومی - ژرمنی
۵۶	ب- حمایت همه جانبه از حقوق ناشر
۵۷	ج- کتبی بودن قرارداد نشر
۵۷	د- رضایت مؤلف از انتشار اثر وی
۵۷	هـ- حق عدول یا استرداد اثر «Droit de repentir au deretrait»
۵۹	ی- ممنوع بودن انتقال حقوق مادی به ناشر
۵۹	بند سوم: حقوق ناشر در قوانین داخلی دیگر کشورها

۶۰	الف- حقوق ناشر در قوانین داخلی اثرش
۶۱	ب- حقوق ناشر در قوانین داخلی روسیه
۶۱	۱- مدت حق نشر و تکثیر
۶۲	۲- ممنوعیت‌های حق نشر و تکثیر
۶۳	گفتار دوم: حقوق ناشر در قوانین ایران
۶۳	بند اول: انواع حقوق ناشر
۶۳	۱- حق انحصاری
۶۳	۲- حق مصوم به افشای اثر
۶۳	۳- صاحب حقوق ادبی اثر بودن ناشر
۶۴	۴- قابل انتقال بودن حق نشر به ناشر دیگر
۶۵	۵- حق انتشار و تلف
۶۶	ب- حقوق معنوی
۶۶	۱- حق حرمت اثر
۷۰	۲- حق پاداش و جایزه
۷۱	بند دوم: شرایط حمایت از اثر
۷۲	بند سوم: وجود خلأهای قانونی
۷۴	مبحث سوم: ضمانت اجرای نقض حقوق ناشر
۷۴	گفتار اول: شرایط نقض حق نشر و تکثیر
۷۴	بند اول: شرایط نقض حق نشر در سایر کشورها
۷۵	بند دوم: شرایط نقض حق نشر در کشور ایران
۷۵	۱- تفکیک حقوق مادی و معنوی
۷۶	۲- افتباس غیر مجاز
۷۷	گفتار دوم: عوامل موثر بر نقض حق نشر
۷۷	بند اول: وجود اختلافات میان پدید آورنده اثر و ناشر
۷۸	بند دوم: عضویت نداشتن ایران در کنوانسیون برن
۸۰	گفتار سوم: ضمانت اجرا در حقوق کیفری

- بند اول: انواع ضمانت اجرا: ۸۰
- بند دوم: چگونگی اعمال ضمانت اجرای کیفری ۸۱
- بند سوم: کاستی های اعمال ضمانت اجرای مدنی و کیفری ۸۲
- نتیجه گیری** ۸۴

فصل سوم تعهدات ناشر

- مبحث اول: تعهدات ناشر در استاد بین المللی** ۸۶
- گفتار اول: کنهات من بر ۸۶
- گفتار دوم: موافقت با تریس ۸۷
- گفتار سوم: کنهات کیفری سازمان مالکیت فکری ۸۸
- مبحث دوم: تعهدات ناشر در واین در** ۸۹
- گفتار اول: در حقوق کشورهای خارجی ۸۹
- بند اول: تعهدات ناشر در قوانین کشورهای تابع نظام حقوق کامن لا ۸۹
- بند دوم: تعهدات ناشر در قوانین کشورهای تابع نظام حقوق رومی - رومی ۹۰
- گفتار دوم: تعهدات ناشر در حقوق ایران ۹۱
- الف - تعهد به تکثیر و انتشار ۹۱
- ۱ - اجازه انتشار در زمان حیات مؤلف ۹۳
- ۲ - حق انتشار بعد از فوت مؤلف ۹۶
- ب - تعهد به بهره برداری مستمر و دائمی از اثر ۹۶
- ج - تعهد پرداخت حق تألیف و پیش پرداخت ۹۷
- د - تقدیم رایگان چند نسخه از اثر به پدید آورنده ۹۸
- هـ - تعهد به چاپ مجدد اثر در صورتی که در قرارداد تصریح شده باشد ۹۹
- و - تعهد به تکثیر اثر و بازبینی نمونه چاپی ۱۰۰
- ی - تعهد به رعایت حقوق معنوی پدید آورنده ۱۰۰
- م - پابندی ناشر به مقررات نشر ۱۰۳
- ن - عدم رقابت با پدید آورنده ۱۰۴

ک- تعهد به اصلاح اثر	۱۰۵
ل- تعهد به مطلع کردن مؤلف از فروش کتابهای مازاد	۱۰۷
مبحث سوم: ضمانت اجرای نقض تعهدات ناشر	۱۰۸
گفتار اول: ضمانت اجرای نقض تعهدات ناشر در حقوق کشورهای اروپایی	۱۰۸
گفتار دوم: ضمانت اجرای نقض تعهدات ناشر در حقوق ایران	۱۱۰
بند اول: ضمانت اجرای کیفری	۱۱۱
بند دوم: ضمانت اجرای مدنی و عنوان و اثر	۱۱۱
۲- عدم نشر و نسخه‌برداری بدون اجازه‌ی مؤلف	۱۱۳
۳- تحریف و تغییر اثر	۱۱۳
بند دوم: ضمانت اجرای مدنی	۱۱۶
الف: درج مقابل نام در رو نامه	۱۱۷
ب: جلوگیری از نشر	۱۱۷
ج: جبران خسارات مادی	۱۱۷
نتیجه‌گیری	۱۲۲
راهکارها و پیشنهادات	۱۲۴
۱- جنبه قانون گذاری	۱۲۴
۲- جنبه اجرایی	۱۲۶
منتخبی از قانون مجازات عمومی	۱۲۸
(مصوب ۱۳۴۱/۱/۲۳)	۱۲۸
قانون حمایت حقوق مؤلفان و مصنفان و هنرمندان	۱۳۲
(مصوب ۱۳۴۸/۱/۱۱)	۱۳۲
فصل یکم- تعاریف	۱۳۲
فصل دوم- حقوق پدید آورنده	۱۳۳
فصل سوم- مدت حمایت از حق پدیدآورنده و حمایت‌های قانونی دیگر	۱۳۵
فصل چهارم- تخلفات و مجازات	۱۳۷
آیین نامه اجرایی ماده ۲۱ قانون حمایت حقوق مؤلفان و مصنفان و هنرمندان (مصوب ۱۳۵۱/۱/۴)	۱۳۹

فصل اول - مقررات عمومی تنظیم اظهارنامه ثبت اثر.....	۱۳۹
فصل دوم - مقررات اختصاصی تقاضای ثبت اثر.....	۱۴۰
فصل سوم - مرجع ثبت اقدامات ثبتی.....	۱۴۲
انین نامه نحوه ثبت انتشارات کتاب و رسانه و سایر نشریات (مصوب ۱۳۵۶/۱۱/۱).....	۱۴۴
نهرست صنایع و مآخذ.....	۱۴۷
فارسى اعرابى لاتین.....	۱۴۷
الف - کتب.....	۱۴۷
ب - مقالات.....	۱۴۹
ج - رساله نامه.....	۱۵۵
ح: عربی.....	۱۵۵
د: لاتین.....	۱۵۵

مقدمه

۱ بیان مسئله تحقیق

یکی از مهم ترین قراردادهای مطرح در نظام حقوق مالکیت فکری، قرارداد نشر می باشد. موضوع قرارداد نشر در حقوق ایران عبارت است از تألیف یک جلد کتاب یا عنوان خاصی در زمینه امر یا یا نبود صفحه چاپی مشخص. تک می دانیم پس از تمام مذاکراتی که راجع به قرارداد نشر صورت می گیرد، مسأله تصمیم گیری در مورد انعقاد نشر مطرح می شود و اگر طرفین (مؤلف و ناشر) به عقد قرارداد انتشار، رغبت نشان دهند، به تبع عقد قرارداد، دو امر متحقق می شود: یکی تعهدات متقابل نسبت به یکدیگر و دیگری تحصیل حقوق. در مورد ناشر علیرغم اینکه قانون نشر ما در این مقوله خیلی روشن نیست. چند تعهد بر عهده ناشر است که بعضاً رعایت نمی شود. تعهد به تکتیر و انتشار اثر به صرف وجود قرارداد، یکی از تعهدات ناشر است. ناشر می باشد. برخی از ناشرها بعد از یک مدتی تصمیم می گیرند که اثر مؤلف را نشر نکنند در حالی که از اقتضایات قرارداد انتشار این است که وقتی منعقد شد، ناشر موظف به انتشار اثر باشد؛ چرا که طبعاً حقوق معنوی پدید آورنده به انتشار اثر بستگی دارد. تعهد دیگر تعهد بهره برداری مستمر و دائمی از اثر است. در توضیح باید گفت که در شرایط اعتبار قرارداد انتشار، بیان قید مدت از اهمیت زیادی برخوردار است و این امر،

مشخص می کند که برای چه مدت باید حقوق به ناشر منتقل شود؛ فلذا ناشر طبق قرارداد ملزم است در تمام مدتی که قرارداد، اعتبار دارد اثر را منتشر سازد و آن را مورد بهره برداری قرار دهد تا پدید آورنده بتواند آن گونه که شایسته است از حقوق مائی و معنوی خویش برخوردار شود. تعهد پرداخت حق التألیف نیز یکی از تعهدات دیگر ناشر نسبت به قرارداد نشر است. گرچه در لایحه و در قانون حمایت از مؤلفان و مصنفان و برآمدان، مقررات مناسبی در این خصوص پیش بینی نشده، اما ناشر موظف است حق التألیف را در موقع پرداخت وظیفه دیگر ناشر رعایت حقوق معنوی پدید آورنده است. از آنجمله تقاضای ایجاد می کند که در برخی مواقع اصلاحاتی در مطالب ایجاد شود، اما باید به گونه ای صورت گیرد تا تمام حقوق معنوی مؤلف رعایت گردد؛ چراکه طبق ماده ۴ قانون حمایت از مؤلفان و مصنفان، حقوق معنوی پدید آورنده غیر قابل اسقاط و انتقال است. بنابراین ناشر گذشته از این که باید حمایت اثر را حفظ نماید، حق تغییر شکل اثر را هم ندارد. حق سرپرستی نیز دیگر تعهدات ناشر است. بدین معنا که ناشر نمی تواند به حذف نام مؤلف در آن اقدام کند.

۲. اهمیت و ضرورت تحقیق

با عنایت به عدم آشنایی ناشران و پدید آورندگان آثار نسبت به حقوق و تکالیفشان و نیز وجود قوانین پراکنده که بر این ابهام افزوده ضرورت انجام تحقیق در خصوص تعهدات و حقوق ناشران و پدید آورندگان احساس می شود. با توجه به اینکه اینجانب که در این حوزه فعالیت می نمایم با نیازهای روز این فعالان فرهنگی آشنا بوده و همواره به دنبال آن بوده ام که به موضوعی بپردازم که نیاز علمی جامعه به ویژه ناشران و مؤلفان باشد، نیازی که بر زمین مانده است بدو نسبت به جمع آوری مطلب و نوشتن اقدام

نموده تا این که مجموعه ای را که در پیشرو دارید به کمک اسامید بزرگوارم به دست آمد و امید است که مفید واقع گردد.

بنابراین ضرورت عمده انجام تحقیق همانا نبودن تری مستقل در زمینه موضوع یادشده به صورت جامع و کامل می باشد.

۳. پیش از تحقیق

ضرورت مطالعه پیشینه تحقیق به عنوان گام نخست در تهیه و تدوین طرح های پژوهشی می باشد زیرا ضمن استفاده از دستاوردهای علمی از موازی کاری اجتناب شود. در این مرحله تحقیق تاکنون پژوهش هایی به عمل آمده و آناری سامان گرفته که تنها به بخش موضوع مورد نظر پرداخته اند. هم آن ها به شرح ذیل می باشد:

۴. سؤال های تحقیق

الف: سؤال اصلی

۱- حقوق و تعهدات ناشر نسبت به قرارداد نشر چیست؟

ب: سؤال های فرعی

۲- قرارداد نشر چگونه قراردادی است؟

۳- قوانین جاری حقوق ناشر در ایران تا چه حد با مقررات بین المللی انطباق دارد؟

۴- چه ضمانت های اجرایی در صورت نقض حقوق و تعهدات ناشر در قوانین ایران

وجود دارد؟

۵. فرضیه تحقیق

به نظر می‌رسد از جمله حقوق و تعهدات ناشر می‌توان به مواردی همچون: امتیاز تکثیر و توزیع اثر، پرداخت حق التألیف در موعد معین، اصلاح اثر بهره‌برداری مستمر و دائمی اشاره نمود.

۶. اهداف تحقیق

- ۱- بررسی و شناخت انواع حقوق و تعهدات ناشر نسبت به قرارداد نشر
- ۲- بیان نقاط ضعف و قوت قوانین موجود در عدم رعایت تعهدات ناشر.

۷. روش تحقیق

توصیفی، تحلیلی و تالیفی.

با این توضیح که با استفاده از منابع کتابخانه‌ای اطلاعات لازم در خصوص این موضوع از طریق مطالعه کتاب‌ها، اسناد، مقالات دیگر و آثار مکتوب و کتابخانه‌های عمومی یا تخصصی گردآوری شد. همچنین از منابع موجود در سایت‌ها نیز استفاده کرده‌ام.

۸. سازماندهی تحقیق

پژوهش حاضر از سه فصل تشکیل شده است. با توجه به این موضوع که مفهوم شناسی ابزار اصلی برای پیشروی در شناخت احکام می‌باشد. برای وارد شدن به بحث اصلی حقوق و تعهدات ناشر به یکسری مقدمه چینی‌ها نیازمند است به همین دلیل در فصل اول به کلیات و مفاهیم بررسی می‌شود. برای ورود به بحث، ابتدا به مفهوم نشر و قرارداد انتشار پرداخته می‌شود، چراکه با توجه به موضوع پایان نامه حقوق و تعهدات

ناشر در تمام مراحل نشر و چاپ در نظام مالکیت ادبی و هنری و مالکیت صنعتی بررسی می‌شود. در بحث دیگر تاریخچه قرارداد نشر و تحولات تاریخی مدت حمایت از آثار فکری بیان می‌شود که با توجه به تاریخچه در فصول بعدی به یکسری نتایج منجر می‌شود.

در فصل دوم به بیان حقوق ناشر نگاهی مسوط و کامل انداخته. برای بیان اینکه منظور از حقوق ناشرین چیست؟ لازم است ابتدا به تبیین این موضوع پرداخت و آن را در کنواسیون بین المللی و حقوق داخلی مورد کاوش قرار داد.

فصل سوم به پایان نامه، انواع تعهداتی که ناشر در قبال مؤلف دارد را بیان می‌نماید. پدید آورنده آثار فکری (تولیدکننده خود از حقوق مادی و معنوی برخوردار می‌شود که این حقوق باید از سوی ناشر مورد توجه قرار گیرد.